Кушымта 2.2.3

Эш программасы

Предмет:Туган(татар) телдән (татар телен туган тел буларак өйрәнүчеләр өчен)

Белем бирү баскычы: төп гомуми

МБГББУ “2нче санлы Урыссу урта гомуми белем бирү мәктәбе”

Төзүчеләр: Туган (татар) тел һәм әдәбияты укытучылары

5-9 нчы сыйныф укучылары өчен туган (татар) теленнән эш программасы Федераль Дәүләт стандартларында күрсәтелгән гомуми белем бирү нәтиҗәләренә куелган таләпләргә һәм “Рус телендә гомуми белем бирү оешмаларында татар телен туган тел буларак укыту предметының үрнәк эш программасы”н, (төзүче-авторлары: Ф.Ф. Харисов, Ч.М. Харисова. Г.Р.Шакирова– Казан, 2017.); ”Рус телендә гомуми белем бирү оешмаларында “Туган тел (татар теле)” укыту предметының үрнәк эш программасын (1-11 нче сыйныфлар), (төзүче-авторлары: Ф.Ф.Харисов, Ч.М.Харисова, Г.Р.Шакирова- Казан, 2018) исәпкә алып төзелде.

Түбәндәге уку әсбаплары аша гамәлгә ашырыла:

Класс	Уку әсбабы	Автор	Нәшрият
5	Татар теле: рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен (татар балалары өчен)	Харисов Ф.Ф Харисова Ч.М.	Татарстан Китап Нәшрияты
6	Татар теле: Рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен (татар балалары өчен)	Максимов Н.В. Хәмидуллина М.З.	Татарстан Китап Нәшрияты
7	Татар теле. “Рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен (татар балалары өчен).	В.А. Гарипова, С.Х. Айдарова	Татарстан Китап Нәшрияты
8	Татар теле. “Рус телендә гомуми белем бирү оешмалар өчен.(татар балалары өчен)	Г.Ф. Гайнуллина К.М. Зиннуров	Татарстан Китап Нәшрияты
9	Татар теле. “Рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен (татар балалары өчен).	Р.Х. Мирзаһитов, Н.Х. Мусаяпова	Татарстан Китап Нәшрияты

Эш программасы 348 сәгатькә исәпләнгән (5нче сыйныфлар- 70 сәгать, 6 нчы сыйныфлар- 70сәгать, 7 нче сыйныфлар- 70сәгать, 8 нче сыйныфлар- 70 сәгать,9 нчы сыйныфлар- 68 сәгать)

Укыту предметының планлаштырылган нәтиҗәләре.

5 нче сыйныф.

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр:

- шәхеснең әхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү:
- милли горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру;
- әхлак нормаларын, җәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;
- күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;
- үз алдыңа максат кую, аңа ирешү юлларын эзләү;
- уңышларыңа яки уңышсызлыкларыңа, аларның сәбәпләренә дөрес бәя бирү;
- - индивидуаль эшчәнлек стилен формалаштыру:
- төрле мәгълүмат чараларын (сүзлекләр, Интернет ресурслар һ.б.) танып-белү һәм аралашу вакытында куллану;
- актив, мөстәкыйль, иҗади фикер йөртүче, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген башкара алырлык шәхес буларак формалашуны дәвам итү;
- үзең алган белем күнекмәләрен тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү.

Метапредмет нәтиҗәләр

Танып-белү гамәлләре:

- танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү;

- укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра
- белүе, бәяләве, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;
мөстәкыйль рәвештә теманы, куелган проблеманы ача белү, фикер йөртү;
- уку мәсьәләсе тирәсендә логик фикерләү;
- фикерләүдә логик чылбыр төзү;
- тема тирәсендәге төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшли, кирәкле мәгълүматны таба, анализлый һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- фонетик анализ ясау күнекмәләре булдыру;
- сүз ясалыш ысулларыннан файдаланып сүзләр ясый белү , сөйләм эшчәнлегендә алардан дөрес һәм урынлы файдалана белү;
- телне әдәбият, рәсем һәм музыка сәнгате белән бәйләп, сүз сәнгатенең кыйммәтен күрсәтү, матурлыкны танырга өйрәтү;
- тел берәмлекләренең әдәби әсәр тудырудагы ролен билгеләү;
- татарчадан русчага, русчадан татарчага тәрҗемә итү юлы аша
фразеологик берәмлекләрнең эчтәлегендәге фәлсәфәне үзләштерү.

Коммуникатив УУГ

- тыңлый белү;
- диалог төзүдә һәм коллектив фикер алышуда катнашу;
- сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;
- төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү;
- үз фикерен дәлилли белү, тормыштан мисаллар китерү;
- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗә ясау;
- үз фикерен тулы һәм төгәл итеп әйтә белү;
- күмәк эш вакытында уртак фикергә килү;
- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек итүдә инициативасы күрсәтү;
- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;
- бирелгән текстларның дәвамын үзлектән сөйләп карау,фикер әйтү автор фикере белән чагыштыру;
- үз эшен контрольдә тоту, сыйныфташларына ярдәм итү;
- коммуникатив күнекмәләрнең кеше тормышындагы ролен билгеләү;
- үз фикерләрен телдән һәм язмача җиткерә белү;
- башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;
- сыйныфташлары каршында төрле темаларга, башкарылган проектлар буенча чыгыш ясау;
- иптәшенең гамәлләрен бәяләү, күрше белән хезмәттәшлек итү.

Регулятив УУГ:

- дәреснең проблемасын (тема) һәм максатларын мөстәкыйль формалаштыру;
- проблеманы аңлап гипотеза чыгару, үз фикереңне дәлилләр китереп раслый белү, телдән (диалогик, монологик) һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтиҗә бәйләнешен аерып алу, нәтиҗәләрне формалаштыру;
- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- үз эшчәнлегеңнең нәтиҗәле булуына ирешү, үз эшчәнлегеңне контрольгә алу;
- укытучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләренең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга ияреп гамәлләр кылу;
- эшләнгән эшкә бәя бирү, сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү.

Предмет нәтиҗәләре:

- фонетик, сүз төзелеше һәм лексик берәмлекләр белән эш итүне ныгыту;
- исем, орфоэпик һәм орфографик кагыйдәләрне үзләштерү, гамәли куллана белү;
- сүзнең лексик мәгънәсен билгели һәм сөйләмдә урынлы куллана белү;
- тел материалы белән логик фикерләүне сорый торган эш төрләрен башкару;
- телнең сүзлек составын куллану өлкәсе, активлыгыннан чыгып урынлы файдалану;

- сүзләрнең төзелешен һәм ясалышын тикшерү;

- бирелгән темаларга, тормыштан алган фикер-карашларга, хис-кичерешләргә нигезләнеп, кечкенә хикәяләр язу;

- укучыларны иҗади эшчәнлеккә тарту, проект эшләре белән кызыксындыру.

“Фонетика, орфоэпия һәм графика” бүлекләре буенча Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

-сүзләргә фонетик анализ ясый;

-татар теленең орфоэпик кагыйдәләрен саклап сөйләшүнең мөһимлеген аңлый;

-татар теленең орфоэпик сүзлегеннән, төрле белешмә чыганаклардан кирәкле мәгълүматны табып, аларны тиешле урында дөрес итеп кулланырга өйрәнә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

-төп сәнгатьле уку чараларын аеру;

-проза һәм поэзия жанрларына караган текстларны сәнгатьле итеп уку;

-мультимедия формасындагы орфоэпик сүзлек һәм белешмә материаллардан кирәкле мәгълүматны эзләп табып, аны үзенә кирәк вакытта файдалана белү.

“Морфемика һәм сүз төзелеше” бүлекләре буенча Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

-сүзне морфемаларга бүлә;

-өйрәнелгән сүз ясалышы ысулларын билгели;

-бирелгән сүздән (тамырдан) төрле сүзләр ясый;

-морфемика һәм сүз ясалышын өйрәнү укучыны дөрес язарга, сүз төркемнәрен һәм җөмлә кисәкләрен танырга ярдәм итә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

-тамырдаш сүзләр арасындагы мәгънә бәйләнешен һәм чылбырын күрү;

-әдәби текстларда кулланылган сүз ясау элементларының сурәтләү чарасы буларак та әһәмиятен аңлау;

-сүз ясалуга караган сүзлекләр һәм белешмә материалдан (мультимедия чараларыннан) кирәкле мәгълүматны табу;

-сүзнең дөрес язылышын һәм лексик мәгънәсен аңлату өчен, аның этимологик ягына игътибар итү.

“Лексикология һәм фразеология” бүлекләре буенча:

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- сүзләргә лексик анализ ясый (мәгънәсенә бәйле позицияләрне ачыклый);
- сүзләргә килеп чыгышы, кулланылу өлкәсе һәм кулланылу дәрәҗәсе ягыннан чыгып бәя бирә;
- сүзләрне тематик төркемнәргә берләштерә;
- сүзләрнең синонимнарын һәм антонимнарын таба;
- фразеологик әйтелмәләрне таный;
- телдән һәм язма сөйләмдә лексик нормаларны саклый;
- лексик синонимия күренешенең кирәкмәгән кабатлаулардан саклавына төшенә һәм сөйләмне бәйләнешле итү чарасы буларак файдалана;
- сүзнең күчерелмә мәгънәсенә бәйле сурәтләү чараларын – метафора, эпитет һәм сынландыруны билгели;
- төрле лексик сүзлекләрдән (аңлатмалы, синонимнар, антонимнар, фразеологик) тиешенчә файдалана.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- *татар теленең сүзлек составына гомуми классификация ясау;*

- *сүзнең лексик һәм грамматик мәгънәләрен аеру;*
- *төрле омонимнарны тану;*
- *үзене (иптәшләренең) сөйләмен төгәллеге, сүзләрне урынлы һәм сәнгатьле итеп куллана белүең ягыннан бәяләү;*
- *публицистик һәм әдәби жанрдагы текстларда лексик-фразеологик чараларны тану, фәнни һәм махсус эш стилендә кулланыла торган лексик чараларны белү;*

төрле лексик сүзлекләрдән (аңлатмалы, синонимнар, антонимнар, чит тел сүзләре, фразеологик) һәм мультимедия чараларыннан кирәкле мәгълүматны эзләп табу.

6 нчы сыйныф

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр:

- шәхеснең әхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү:
- милли горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру;
- әхлак нормаларын, җәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;
- күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;
- үз алдыңа максат кую, аңа ирешү юлларын эзләү;
- уңышларыңа яки уңышсызлыкларыңа, аларның сәбәпләренә дөрес бәя бирү;
- - индивидуаль эшчәнлек стилен формалаштыру:
- төрле мәгълүмат чараларын (сүзлекләр, Интернет ресурслар һ.б.) танып-белү һәм аралашу вакытында куллану;
- актив, мөстәкыйль, иҗади фикер йөртүче, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген башкара алырлык шәхес буларак формалашуны дәвам итү;
- үзең алган белем күнекмәләрен тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү.

Метапредмет нәтиҗәләр

Танып-белү гамәлләре:

- танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү;
- укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра
- белүе, бәяләве, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;
- мөстәкыйль рәвештә теманы, куелган проблеманы ача белү, фикер йөртү;
- уку мәсьәләсе тирәсендә логик фикерләү;
- фикерләүдә логик чылбыр төзү;
- тема тирәсендәге төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшли, кирәкле мәгълүматны таба, анализлый һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- фонетик анализ ясау күнекмәләре булдыру;
- сүз ясалыш ысулларыннан файдаланып сүзләр ясый белү , сөйләм эшчәнлегендә алардан дөрес һәм урынлы файдалана белү;
- телне әдәбият, рәсем һәм музыка сәнгате белән бәйләп, сүз сәнгатенең кыйммәтен күрсәтү, матурлыкны танырга өйрәтү;
- тел берәмлекләренең әдәби әсәр тудырудагы ролен билгеләү;
- татарчадан русчага, русчадан татарчага тәрҗемә итү юлы аша фразеологик берәмлекләрнең эчтәлегендәге фәлсәфәне үзләштерү.

Коммуникатив УУГ

- тыңлый белү;
- диалог төзүдә һәм коллектив фикер алышуда катнашу;
- сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;
- төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү;
- үз фикерен дәлилле белү, тормыштан мисаллар китерү;

- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗә ясау;
- үз фикерен тулы һәм төгәл итеп әйтә белү;
- күмәк эш вакытында уртак фикергә килү;
- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек итүдә инициативасы күрсәтү;
- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;
- бирелгән текстларның дәвамын үзлектән сөйләп карау,фикер әйтү автор фикере белән чагыштыру;
- үз эшен контрольдә тоту, сыйныфташларына ярдәм итү;
- коммуникатив күнекмәләрнең кеше тормышындагы ролен билгеләү;
- үз фикерләрен телдән һәм язмача җиткерә белү;
- башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;
- сыйныфташлары каршында төрле темаларга, башкарылган проектлар буенча чыгыш ясау;
- иптәшенең гамәлләрен бәяләү, күрше белән хезмәттәшлек итү.

Регулятив УУГ:

- дәреснең проблемасын (тема) һәм максатларын мөстәкыйль формалаштыру;
- проблеманы аңлап гипотеза чыгару, үз фикереңне дәлилләр китереп раслый белү, телдән (диалогик, монологик) һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтиҗә бәйләнешен аерып алу, нәтиҗәләрне формалаштыру;
- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- үз эшчәнлегеңнең нәтиҗәле булуына ирешү, үз эшчәнлегеңне контрольгә алу;
- укытучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләренең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга ияреп гамәлләр кылу;
- эшләнгән эшкә бәя бирү, сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү.

Предмет нәтиҗәләр:

- фонетик, сүз төзелеше һәм лексик берәмлекләр белән эш итүне ныгыту;
- исем, орфоэпик һәм орфографик кагыйдәрне үзләштерү, гамәли куллана белү;
- сүзнең лексик мәгънәсен билгели һәм сөйләмдә урынлы куллана белү;
- тел материалы белән логик фикерләүне сорый торган эш төрләрен башкару;
- телнең сүзлек составын куллану өлкәсе, активлыгыннан чыгып урынлы файдалану;
- сүзләрнең төзелешен һәм ясалышын тикшерү;
- бирелгән темаларга, тормыштан алган фикер-карашларга, хис-кичерешләргә нигезләнеп, кечкенә хикәяләр язу;
- укучыларны иҗади эшчәнлеккә тарту, проект эшләре белән кызыксындыру.
- фонетик, сүз ясалышы һәм лексик закончалыкларны күрә белү;
- сүзне катлаулы тел берәмлеге буларак бәяләүгә ирешү;
- төрле тип сүзлекләрнең төзелү принципларын үзләштерү;
- татар теленең сүз ясалыш ысулларын таный һәм аера белү;
- укылган текстның эчтәлеген аңлау;
- укылган текстка үз мөнәсәбәтләрен белдерү;
- укылган текстка бәйле рәвештә телдән һәм язмача фикер белдерү;
- сыйныфташлары һәм укытучы белән фикер алышу, үз фикерен дәлилли белү;
- тәкъдим ителгән темага телдән һәм язмача бәйләнешле текст төзү.

“Морфология” бүлеге буенча

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- татар телендәге сүз төркемнәрен аера белә;
- сүзләрне аерым сүз төркеменә керүе ягыннан (морфологик яктан) тикшерә;
- сүз төркемнәренең төрле формаларын хәзерге татар әдәби теле нормалары кысаларында куллана;
- морфологик белем һәм күнекмәләрне сүзләрнең дөрес язылышына, башка төрле анализларга бәйле рәвештә куллана.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- *морфологиянең сүзлек составын тикшерү;*
- *грамматик омонимнарны аеру;*
- *публицистик һәм әдәби жанрдагы текстларда морфологик берәмлекләрне тану, фәнни һәм махсус эш стилендә кулланыла торган морфологик формаларны белү;*
- *төрле сүзлекләрдән һәм мультимедия чараларыннан морфологиягә кирәкле мәгълүматны эзләп табу.*

7 нче сыйныф

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр:

- татар теленең байлыгын, матурлыгын тоярга өйрәнү, аның чисталыгын саклауга ихтыяҗ булу; туган телне өйрәнүнең әһәмиятен аңлау;
- белем ала белү, тел белеме өлкәсендә белемнәрне мөстәкыйль рәвештә үзләштерү, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген оештыра белү;
- үзең алган белем күнекмәләрне тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү, тормышта үз урыныңны күзаллый башлау;

- әхлак нормаларын, җәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;

- үзеңне тыңлаучы күзлегеннән анализлый белү, сөйләмне камилләштерергә омтылу;
- үзбәягә сәләтле булу;
- үз текстларыңны язуга кызыксыну булу.

Метапредмет нәтиҗәләре:

Танып-белү универсаль уку гамәлләре:

- танып-белү мәсьәләсен мөстәкыйль ачыклау һәм шунан чыгып максатлар кую;
- язма һәм телдән тексттагы мәгълүматны аңлый белү (мөстәкыйль рәвештә текстның темасын, күтәрелгән проблеманы ача белү);
- уку мәсьәләсен чишүдә логик фикерләү;
- төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшли, кирәкле мөстәкыйль рәвештә мәгълүматны таба, анализлый һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- тел берәмлекләрен сөйләм эшчәнлегендә дөрес һәм урынлы файдалана белү, язма сөйләм процессында орфография һәм пунктуация кагыйдәләрен үтәү;
- билгеле бер темага караган материалны сайлау һәм системалаштыру алымнарын үзләштерү;
- тексттан фактик мәгълүматны аерып ала белү;
- телләр арасындагы уртак проблемаларны, уртак кагыйдәләрне, аермалы якларны күрергә өйрәнү;
- сүзлекләр, сүзлекчәләр, белешмә материаллардан файдалана белү;
- телне әдәбият, тарих, җәмгыять белеме, экология предметлары белән бәйләп, дөнья, яшәү, табигать, кешелек җәмгыяте турында күзаллау формалаштыру;
- үзеңнең белем системасында ориентлаша белү.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;

тыңлый белү, диалогта һәм коллектив фикер алышуда катнашу;

төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү; үз фикерен тормыштагы мисаллар ярдәмендә дәлилли белү;

- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗә ясау;

- үз фикереңне язмача һәм телдән тулы һәм төгәл итеп җиткерә белү;
- күмәк эш вакытында уртак фикергә килү;
- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек инициативасы күрсәтү;
- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;
- парларда, төркемдә эшли белү;
- башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;

сыйныфташлары каршында төрле темаларга чыгыш ясый белү.

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

- мөстәкыйль рәвештә дәреснең проблемасын (тема) һәм максатларын формалаштыру;
- проблеманы аңлый белү, гипотеза чыгару, үз фикереңне раслау өчен дәлилләр таба белү, телдән (диалогик, монологик) һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтиҗә бәйләнешен аерып алу, нәтиҗәләрне формалаштыру;
- укытучы белән бергәләп яки мөстәкыйль рәвештә үз эшеңне, иптәшләреңең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә, күрсәтмәләрдән чыгып эшне оештыру;
- үз эшчәнлегеңне контрольгә алу, үзконтроль; эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү;
- биремнәрне үтәүнең дөреслеген бәяләү.

Предмет буенча нәтиҗәләр*:*

- 1-5 нче сыйныфларда өйрәнгән фонетик, сүз ясалышы һәм лексик закончалыкларны кабатлау;
- 6 нчы сыйныфта өйрәнгән исем, сыйфат, сан, рәвеш, алмашлык һәм затланышлы фигыльләрне хәтердә яңарту, аларга хас закончалыкларны тирәнәйтү;
- затланышсыз фигыльләр, аваз ияртемнәре, хәбәрлек сүзләр, бәйләгеч һәм модаль сүз төркемнәрен өйрәнү,
- укылган текстның эчтәлеген аңлау, үз мөнәсәбәтләрен белдерү, укылган текстка бәйле рәвештә телдән һәм язмача фикер белдерү, тәкъдим ителгән темага телдән һәм язмача бәйләнешле текст төзү,- татарчадан русчага һәм русчадан татарчага тәрҗемә итә белү.

“Морфология” бүлеге буенча

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

-татар телендәге сүз төркемнәрен аера белә;

-сүзләрне аерым сүз төркеменә керүе ягыннан (морфологик яктан) тикшерә;

- сүз төркемнәренең төрле формаларын хәзерге татар әдәби теле нормалары кысаларында куллана;

- морфологик белем һәм күнекмәләрне сүзләрнең дөрес язылышына, башка төрле анализларга бәйле рәвештә куллана.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

-*морфологиянең сүзлек составын тикшерү;*

-*грамматик омонимнарны аеру;*

- *публицистик һәм әдәби жанрдагы текстларда морфологик берәмлекләрне тану, фәнни һәм махсус эш стилендә кулланыла торган морфологик формаларны белү;*

- *төрле сүзлекләрдән һәм мультимедия чараларыннан морфологиягә кирәкле мәгълүматны эзләп табу.*

8 нче сыйныф

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр:

- татар теленең байлыгын, матурлыгын тоярга өйрәнү, аның чисталыгын саклауга ихтыяҗ булу; туган телне өйрәнүнең әһәмиятен аңлау;

- белем ала белү, тел белеме өлкәсендә белемнәрне мөстәкыйль рәвештә үзләштерү, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген оештыра белү;
- үзең алган белем күнекмәләрне тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү, тормышта үз урыныңны күзаллый башлау;

- әхлак нормаларын, җәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;

- үзеңне тыңлаучы күзлегеннән анализлый белү, сөйләмне камилләштерергә омтылу;
- үзбәягә сәләтле булу;
- үз текстларыңны язуга кызыксыну булу.

Метапредмет нәтиҗәләре:

Танып-белү универсаль уку гамәлләре:

- танып-белү мәсьәләсен мөстәкыйль ачыклау һәм шунан чыгып максатлар кую;
- язма һәм телдән тексттагы мәгълүматны аңлый белү (мөстәкыйль рәвештә текстның темасын, күтәрелгән проблеманы ача белү);
- уку мәсьәләсен чишүдә логик фикерләү;
- төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшли, кирәкле мөстәкыйль рәвештә мәгълүматны таба, анализлый һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- тел берәмлекләрен сөйләм эшчәнлегендә дөрес һәм урынлы файдалана белү, язма сөйләм процессында орфография һәм пунктуация кагыйдәләрен үтәү;
- билгеле бер темага караган материалны сайлау һәм системалаштыру алымнарын үзләштерү;
- тексттан фактик мәгълүматны аерып ала белү;
- телләр арасындагы уртак проблемаларны, уртак кагыйдәләрне, аермалы якларны күрергә өйрәнү;
- сүзлекләр, сүзлекчәләр, белешмә материаллардан файдалана белү;
- телне әдәбият, тарих, җәмгыять белеме, экология предметлары белән бәйләп, дөнья, яшәү, табигать, кешелек җәмгыяте турында күзаллау формалаштыру;
- үзеңнең белем системасында ориентлаша белү.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;

тыңлый белү, диалогта һәм коллектив фикер алышуда катнашу;

төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү; үз фикерен тормыштагы мисаллар ярдәмендә дәлилли белү;

- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗә ясау;
- үз фикереңне язмача һәм телдән тулы һәм төгәл итеп җиткерә белү;
- күмәк эш вакытында уртак фикергә килү;
- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек инициативасы күрсәтү;
- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;
- парларда, төркемдә эшли белү;
- башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;

сыйныфташлары каршында төрле темаларга чыгыш ясый белү.

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

- мөстәкыйль рәвештә дәреснең проблемасын (тема) һәм максатларын
- формалаштыру;
- проблеманы аңлый белү, гипотеза чыгару, үз фикереңне раслау өчен дәлилләр таба белү, телдән (диалогик, монологик) һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтиҗә бәйләнешен аерып алу, нәтиҗәләрне формалаштыру;

- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- укытучы белән бергәләп яки мөстәкыйль рәвештә үз эшеңне, иптәшләренең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә, күрсәтмәләрдән чыгып эшне оештыру;
- үз эшчәнлегеңне контрольгә алу, үзконтроль; эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү;
- биремнәрне үтәүнең дөреслеген бәяләү

Предмет буенча нәтиҗәләр:

- Синтаксис төшенчәсен аңлау; сүзтезмә һәм җөмлә, сүзләр һәм җөмләләр арасында бәйләнеш төрләре; җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре, җөмләләрне төркемләү принциплары, җөмләнең модаль, тиңдәш кисәкләре, әйтү максаты ягыннан җөмлә төрләре, туры һәм кыек сөйләм турында белем үзләштерү;
- җөмләләрне сүзтезмәләргә таркату. Иярүче һәм ияртүче сүзләрне билгеләү, аларның бәйләүче тел чараларын табу;
- җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре арасындагы мөнәсәбәтләрне аңлау, бәйләнеш чараларын күрсәтү;
- җөмлә төрләрен аеру, алар янында тыныш билгеләрен куярга өйрәнү;
- җөмләдә тиңдәш кисәкләрне, кереш һәм эндәш сүзләрне табу;
- җөмләнең аерымланган кисәкләрен билгеләү;
- гади җөмләләргә синтаксик анализ ясау;
- тәкъдим ителгән текстларны рус теленнән татар теленә һәм татар теленнән рус теленә тәрҗемә итү.
- текстның эчтәлеген кыскача, тулы яки сайлап алып сөйләү. Диктантлар, изложениеләр һәм сочинениеләр язу. Төрле стиль һәм жанрдагы текстлар төзү: характеристика, гариза, хат һ.б.ш.

“Синтаксис” бүлеге буенча

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- укучы синтаксисның төп берәмлекләреннән сүзтезмә һәм җөмләләрне, аларның төрләрен аерырга өйрәнә;

- сүзтезмә һәм җөмләләрне төзелеше һәм мәгънәләре, кулланылу үзенәлекләре ягыннан тикшерә;

- сүз төркемнәренең төрле формаларын хәзерге татар әдәби теле нормалары кысаларында куллана;

- укучылар синтаксистан булган белем һәм күнекмәләрен төрле ситуацияләрдә куллана белә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- *публицистик һәм әдәби жанрдагы текстларда синтаксик чараларны тану, фәнни һәм махсус эш стилендә кулланыла торган синтаксик чараларны белү;*

- *синтаксик конструкцияләрне функциональ-стилистик үзенчәлекләре ягыннан тикшерү, аларның сөйләмне сәнгатьле итү чарасы булуын аңлау.*

“Орфография һәм пунктуация» бүлекләре буенча

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- язуда орфографик һәм пунктуацион нормаларны өйрәнелгән күләмдә файдалана;
- сүзнең дөрес язылышын телдән яки язма рәвештә аңлата;
- орфографик һәм пунктуацион хаталарны таба һәм төзәтә;
- орфографик сүзлекләрдән һәм белешмәләрдән кирәкле мәгълүматны таба һәм аларны язуда куллана.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- *сөйләмдә орфографик һәм пунктуацион нормаларны саклауның әһәмиятен күрсәтә белү;*
- *орфографик сүзлекләрдән һәм белешмәләрдән (мультимедия чараларыннан) кирәкле мәгълүматны табу һәм аларны язуда урынлы итеп куллану.*

9 нчы чыгарылыш сыйныф

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр:

- шәхеснең әхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү, күпмилләтле илебезгә карата ярату хисләре, татар теленә, әдәбиятына һәм башка халыклар теленә, әдәбиятына, мәдәниятенә ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү;
- төрле мәгълүмат чараларын (сүзлекләр, Интернет-ресурслар һ.б.) танып-белү һәм аралашу вакытында куллану;
- активлыкка, мөстәкыйль фикер йөртергә, акыл һәм рухи эшчәнлекк өйрәтү, шәхес буларак формалашуны дәвам итү;
- үзең алган белем күнекмәләрен тормышнньң төрле шартларында куллана белергә өйрәнү, тормышта үз урыныңны күзаллый башлау;
- милли горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру;
- әхлак нормаларын, җәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;
- күршеңә ярдәм итүдә танып-белу инициативасы курсәтү;
- үзмаксат кую, үз мөмкинлекләреңне белү-белмәү чикләрен чамалау;
- үз уңышларыңның яки уңышсызлыкларыңның сәбәпләре турында фикер йөртү;
- индивидуаль эшчәнлек стилен формалаштыру.

Метапредмет нәтиҗәләре татар телен өйрәнү вакытында универсаль уку гамәлләрен булдыруны күзаллый (УУГ)

Регулятив УУГ (РУУГ):

- мөстәкыйль рәвештә дәреснең проблемасын (тема) һәм максатларын формалаштыру;
- проблеманы аңлый белу, гипотеза чыгару, уз фикереңне раслау өчен, дәлилләр таба белү, телдән (диалогик, монологик) һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтижә бәйләнешен аерып алу, нәтижәләрне формалаштыру;
- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- үз эшчәнлегенең максатка ирешүдә ни дәрәрәҗәдә нәтижәле булуын күзәтү;
- укытучы белэн бергәләп, үз эшен, иптәшләренең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә-күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга ияреп гамәлләр кылу;
- үз эшчәнлегеңне контрольгә алу, үзконтроль;
- биремнәрне үтәүнең дөреслеген тикшерү;
- эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү.

Танып-белү УУГ (ТБУУГ):

- танып-белү мәсьәләсен мөстәкыйль ачыклау һәм максат кую;
- укучының уз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра белүе, бәяләү, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;
- мөстәкыйль рәвештә текстның темасын, күтәрелгән проблеманы ача белу, фикер йөртү;
- уку мәсьәләсен чишүдә логик фикерләү;
- топ билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшли, кирәкле мәгълүматны таба, анализлый һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- фикерлэүдә логик чылбыр төзү;
- тел берәмлекләренә синтаксик анализ ясау күнекмәләре булдыру;
- гади һәм кушма җөмләләрне сөйләм эшчәнлегендә дөрес һәм урынлы файдалана белү;

- телне әдәбият, рәсем һәм музыка сәнгате белән бәйләп, сүз сәнгатенең кыйммәтен күрсәтү, матурлыкны танырга өйрәтү;

- тел берәмлекләренең әдәби әсәр тудырудагы ролен билгеләү;

- татарчадан русчага, русчадан татарчага тәрҗемә итү юлы аша телләр арасындагы уртак проблемаларны, уртак кагыйдәләрне, аермалы якларны аерырга өйрәтү;

- сүзлекләрдән, сүзлекчәләрдән, белешмә материаллардан файдалану;

- теге яки бу мәсьәләгә караган фикерне иптәшләренә, укытучыга житкерү, үз карашыңны дәлилле белергә өйрәтү;

- телне әдәбият, тарих, җәмгыять белеме, экология предметлары белән бәйләп, дөнья, яшәү, табигать, кешелек җәмгыяте турында күзаллау формалаштыру;

- үзеңнең белем системасында ориентлаша белү.

Коммуникатив УУГ (КУУГ):

- сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;
- тыңлый белү, диалог төзүдә һәм коллектив фикер алышуда катнашу;
- төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү;
- үз фикерен тормыштагы мисаллар ярдәмендә дәлилле белү;
- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗә ясау;
- үз фикерен тулы һәм төгәл итеп әйтә белү;
- күмәк эш вакытында уртак фикергә килү;
- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек инициативасы күрсәтү;
- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;
- бирелгән текстларның дәвамын үзлектән сөйләп карау, автор фикере белән чагыштыру;
- үз эшен контрольдә тоту, сыйныфташларына ярдәм итү;
- коммуникатив күнекмәләрнең кеше тормышындагы ролен билгеләү;
- үз фикерләрен телдән һәм язмача җиткерә белү;
- башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;
- сыйныфташлары каршында төрле темаларга чыгыш ясау;
- иптәшеңнең гамәлләрен бәяләү, күршең белән хезмәттәшлек итү.

Предмет буенча нәтиҗәләр:

- фонетик, сүз ясалышы, лексик һәм морфологик закончалыкларны искә төшерү, ел дәвамында ныгыту;

- җөмләдәге сүзләр бәйләнешен, сүзтезмәләрне, җөмлә кисәкләрен, гади җөмлә төрләрен хәтердә яңарту, аларга хас закончалыкларны тирәнәйтү;

- кушма җөмлә һәм текст синтаксисын өйрәнү, стилистикага һәм сөйләм культурасына хас үзенчәлекләр белән танышу;

- сүз сәнгатенең, образлы табигатен тою;

- укылган текстның эчтәлеген аңлау;

- укылган текстка үз мөнәсәбәтләрен белдерү;

- шигъри әсәрләрне сәнгатьле итеп уку;

- укылган текстка бәйле рәвештә телдән һәм язмача фикер белдерү;

- сыйныфташлары һәм укытучы белән фикер алышу, үз фикерен дәлилле белү;

- тәкъдим ителгән темага телдән һәм язмача бәйләнешле текст төзү;

- татарчадан русчага һәм русчадан татарчага тәрҗемә итү күнекмәләре булдыру.

“Синтаксис” бүлеге буенча

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- укучы синтаксисның төп берәмлекләреннән сүзтезмә һәм җөмләләрне, аларның төрләрен аерырга өйрәнә;

- сүзтезмә һәм җөмләләрне төзелеше һәм мәгънәләре, кулланылу үзенәлекләре ягыннан тикшерә;
- сүз төркемнәренең төрле формаларын хәзерге татар әдәби теле нормалары кысаларында куллана;
- укучылар синтаксистан булган белем һәм күнекмәләрен төрле ситуацияләрдә куллана белә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- *публицистик һәм әдәби жанрдагы текстларда синтаксик чараларны тану, фәнни һәм махсус эш стилендә кулланыла торган синтаксик чараларны белү;*
- *синтаксик конструкцияләрне функциональ-стилистик үзенчәлекләре ягыннан тикшерү, аларның сөйләмне сәнгатьле итү чарасы булуын аңлау.*

“Орфография һәм пунктуация» бүлекләре буенча

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- язуда орфографик һәм пунктуацион нормаларны өйрәнелгән күләмдә файдалана;
- сүзнең дөрес язылышын телдән яки язма рәвештә аңлата;
- орфографик һәм пунктуацион хаталарны таба һәм төзәтә;
- орфографик сүзлекләрдән һәм белешмәләрдән кирәкле мәгълүматны таба һәм аларны язуда куллана.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- *сөйләмдә орфографик һәм пунктуацион нормаларны саклауның әһәмиятен күрсәтә белү;*
- *орфографик сүзлекләрдән һәм белешмәләрдән (мультимедия чараларыннан) кирәкле мәгълүматны табу һәм аларны язуда урынлы итеп куллану.*

“Стилистика” бүлеге буенча

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- функциональ (фәнни, рәсми эш һәм публицистик) стильләр белән таныша, аларның жанр үзенчәлекләрен билгели;
- аудитория (иптәшләре) алдында чыгыш ясарга өйрәнә: аның темасын билгели, максат һәм бурычларын күрсәтә;
- тел чараларын тыңлаучыларның яшь, психологик үзенчәлекләрен һәм сайланган теманың белем дәрәҗәсенә туры килүен һ.б. истә тотып сайлый.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- *телдән һәм язма сөйләм арасындагы үзенчәлекләрне аңлау һәм аңлата белү;*
- *төрле стиль һәм жанрга караган текстлар белән эшләү (аларны билгеләнгән максаттан чыгып уку, мәгълүмати яктан кисәкләргә бүлеп эшкәртү);*
- *төрле характердагы текстларны татар теленнән рус теленә тәрҗемә итү, бу вакытта телдән һәм язма сөйләм нормаларын саклап эш итү.*

Уку предметының эчтәлеге
5 нче сыйныф.

Бүлек исеме	**Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге**	**Сәгать саны**
Фонетика. Орфоэпия.	1.Тел белеменең бер бүлеге буларак фонетика. Татар телендә сузык һәм тартык авазлар. Татар телендә иҗек. Сүз басымы. Тел белеменең бер бүлеге буларак орфоэпия. Дөрес сөйләм һәм басым куюның мөмкин булган вариантлары. Сүзләргә фонетик анализ ясау. 2.Орфоэпик нормаларга нигезләнеп үз сөйләмеңә һәм чит сөйләмгә бәя бирү.Орфоэпик сүзлекләр һәм аларны көндәлек тормышта файдалану.	18

Графика	1.Тел белеменең бер бүлеге буларак графика. Аваз һәм хәреф төшенчәләре. 2.Аваз һәм хәреф бәйләнеше.Татар алфавитын яттан белү.	7
Морфемикаһәм сүз ясалышы.	1. Тел белеменең бер тармагы булган морфемика һәм сүз ясалышы турында төшенчә. Сүзнең тамыры. Тамырдаш сүзләр.Төрле сүз төркемнәренең ясалыш үзенчәлекләре. Сүз ясалышының төп ысуллары: морфемалар ярдәмендә сүз ясау; сүз ясау ысулы буларак сүзләрне кушу; сүз ясалуның бер ысулы буларак бер сүз төркеменнән икенче сүз төркеменә күчү һ.б. 2.Телнең иң кечкенә берәмлеге булган морфема турында өйрәнү, яңа сүзләр ясауда аның әһәмияте. Сүз ясалу ысулларын билгеләү. Төрле сүзлекләрдән файдалану(сүз төзелеше, этимологик).	11
Лексикология һәм фразеология	1.Тел белеменең бер тармагы буларак лексикология. Телнең төп берәмлеге – сүз. Сүзнең лексик мәгънәсе. Бер һәм күп мәгънәле сүзләр. Сүзләрнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре. Татар теленең аңлатмалы сүзлеге. Туган телдә синоним, антоним, омонимнар. Синонимнар һәм антонимнар сүзлеге. Татар теленең үз сүзләре һәм алынма сүзләр. Гомуми кулланылыштагы (гомумхалык) һәм кулланылышы чикләнгән (диалекталь һәм һөнәрчелек сүзләре) сүзләр, жаргоннар, сленглар. Актив һәм пассив лексика. Искергән сүзләр һәм неологизмнар. Неологизмнар. Тел белеменең бер тармагы буларак фразеология.Фразеологизмнар Фразеологизмнар сүзлеге. Сүзне аның төп лексик мәгънәсендә куллану. Сүзгә лексик анализ ясау.Төрле сүзлекләрдән файдалану.	15
5 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау	Фонетика, лексикология, сүз төзелеше һәм сүз ясалышы буенча белемнәрне системалаштыру.	3
Бәйләнешле сөйләм үстерү	Төрле характердагы диктантлар язу. Хаталар өстендә эш башкарган вакытта телдән һәм язма рәвештә анализ ясау. Мәкаләне редакцияләү. Әдәби текстларның эчтәлеген сөйләү. Изложение һәм сочинение язарга өйрәнү. Бирелгән темага, рәсемгә яки планга нигезләнеп, хикәя төзеп язу. Бирелгән текстка план төзү. Текстларны, мәкальләрне, фразеологик әйтелмәләрне бер телдән икенче телгә тәрҗемә итү. Сүзлекләрдән файдалану. Проектлар төзү. Картина буенча сочинение язу	16
Барлыгы		70

6 нчы сыйныф

Бүлек исеме	**Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге**	**Сәг.саны**
Морфология	1.Тел белеме бүлеге буларак морфология. Татар телендә сүз төркемнәре системасы.Сүз төркемнәрен аерып чыгару принциплары. Мөстәкыйль сүз төркемнәре:исем, сыйфат,рәвеш, сан, алмашлык, фигыль, аваз ияртемнәре. Предикатив сүзләр. Модаль кисәкләр: кисәкчә, ымлык, модаль сүзләр.	54

	Ярдәмлек сүз төркемнәре: теркәгечләр һәм бәйлек. 2.Сүзнең лексик-грамматик мәгънәсе, морфологик – синтаксик билгеләре буенча нинди сүз төркеменә каравын билгеләү. Сүз төркемнәренә морфологик анализ ясау	
Бәйләнешле сөйләм үстерү	Юл йөрү кагыйдәләрен белүне күрсәткән 7–8 репликадан торган диалог төзү. Әти-әниеңә яки туганнарыңа рәхмәт хисләре белән сугарылган хат язу. Газетага табигатьне саклауның әһәмияте турында мәкалә язу. Укучыларның тормыш тәҗрибәсеннән чыгып, өйрәнелгән сүз төркемнәрен файдаланып, кечкенә хикәяләр төзү. Әдәбият дәресләрендәөйрәнелгәнәсәрләрнекулланып, сочинениеләр язу. Сүз төркемнәрен өйрәнүгә бәйле грамматик биремле диктантлар язу. Төрле сүз төркемнәре кергән җөмләләрне татарчадан русчага һәм русчадан татарчага тәрҗемә итү. Сүзлекләр куллану. Уңай сыйфатларны тәрбияләү максатыннан чыгып сайланган текстлар буенча изложениеләр язу.	16
Барлыгы		70

7 нче сыйныф

Бүлек исеме	**Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге**	**Сәг.саны**
Морфология	1. Фигыль, аваз ияртемнәре. Предикатив сүзләр. Модаль кисәкләр: кисәкчә, ымлык, модаль сүзләр. Ярдәмлек сүз төркемнәре: теркәгечләр һәм бәйлек. 2.Сүзнең лексик-грамматик мәгънәсе, морфологик – синтаксик билгеләре буенча нинди сүз төркеменә каравын билгеләү. Өйрәнелгән сүз төркемнәренә морфологик анализ ясау	54
Бәйләнешле сөйләм үстерү	Яратып укыган берәр әдәби әсәрнең төп герое турында “мин” урынына “син” яки “ул” алмашлыкларын кулланып сөйләү. Мәктәптә уздырылачак берәр чара турында белдерү язу. Бәйрәм белән котлау тексты язу. Грамматик биремле контроль диктантлар язу. Рәсемгә карап, хикәя төзү. Төрле типтагы грамматик биремле диктантлар язу. Программа буенча өйрәнелә торган әдәби әсәрләрдән алынган өзекләрне файдаланып, изложениеләр язу. Мөстәкыйль сүз төркемнәреннән төзелгән җөмләләрне тәрҗемә итү. Экскурсиядә һәм төрле спектакль-концертларда, мәктәптә уздырылган бәйрәм кичәләрендә алган тәэсирләр турында сочинениеләр язу. Текст эчтәлегенә туры китереп план төзү һәм аның буенча сөйләү. Тормыш-көнкүреш темаларына диалоглар һәм монологлар төзү. Бирелгән текстның эчтәлеген орфоэпик нормаларны саклаган хәлдә сөйли белү.	16
Барлыгы		70

8 нче сыйныф

Бүлек исеме	Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге	Сәг.саны
Гади җөмлә синтаксисы	Тел белеме бүлеге буларак синтаксис. Синтаксисның бер өлеше буларак сүзтезмә һәм җөмлә. Сүзтезмәнең төп төрләре, сүзтезмәдә иярүче һәм ияртүче сүзләр арасында бәйләнеш төрләре. Әйтү максаты ягыннан җөмлә төрләре. Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре, аларның белдерелү ысуллары.Җөмләнең тиңдәш кисәкләре.Аерымланган кисәкләре булганҗөмләләр. Гади җөмлә төрләре: бер составлы һәм ике составлы җөмләләр,җәенке һәм җыйнак, тулы һәм ким, раслау һәм инкяр җөмләләр.	59
Бәйләнешле сөйләм үстерү	Укыган әдәби әсәр героена адресланган хат язу. Тормышта үрнәк булырдай берәр кеше турында очерк язу. Концертка яки театрга баргач алган тәэсирләр турында сөйләшү, диалогик һәм монологик сөйләм үрнәкләрен табу. Татар һәм рус телләрендәге гади җөмләләрне төзелешләре ягыннан чагыштыру. Әдәби геройларга телдән яки язмача характеристика бирү. Татар телендәге сүз тәртибе үзенчәлекләре булган кыска текстларны тәрҗемә итү. Изложениеләр язу Үтелгән темалар кергән грамматик биремле диктантлар язу. Сыйныфтан тыш укылган әдәби әсәрләргә таянып, сочинениеләр язу.	11
Барлыгы		70

9 нчы сыйныф

Бүлек исеме	Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге	Сәг.саны
Кушма җөмлә синтаксисы	1.Кушма җөмлә синтаксисы: тезмә кушма һәм иярченле кушма җөмләләр. Теркәгечле һәм теркәгечсез тезмә кушма җөмләләр.Күп иярченле кушма җөмләләр. Структурасы һәм мәгънәсе ягыннан иярченле кушма җөмләләрнең төрләре. Туры һәм кыек сөйләм. 2.Төрле сүзтезмә һәм җөмләләргә синтаксик анализ, аларны сөйләмдә дөрес файдалану. Сөйләм сәнгатьлелеген арттыру өчен синтаксик синонимия куллану.	21
Орфография һәм пунктуация	1Пунктуация һәм дөрес язу кагыйдәләре системасы. Тыныш билгеләре,аларның функциясе. Гади һәм кушма җөмләләрдә тыныш билгеләре. Туры сөйләм, диалог һәм цитаталар булган җөмләләрдә тыныш билгеләре. 2.Туган тел (татар) дәресләрендә укучыларның орфографик һәм пунктацион сәләтләрен үстерү. Аларның мөһимлеген телдән һәм язма сөйләмдә кирәклеген аңлау. Укучыларның орфографик һәм пунктацион сәләтләрен үстерүдә орфографик сүзлекләр һәм башка өстәмә әдәбияттан файдалану.	6
Стилистика һәм	Сөйләм стильләре (фәнни, рәсми, сөйләмә, матур әдәбият,	15

сөйләм культурасы	публицистик) һәм аларның әһәмияте. Аудитория карында чыгыш ясый белү: тема сайлау, максат һәм бурычларны куя белү; сәнгатьлелек чаралары сайлауда тыңлаучыларның кызыксынуларын исәпкә алу. Язма һәм сөйләмә телнең үзенчәлекләре. Төрле жанр һәм стильдәге текстлар белән эшләү. Текстларны татар теленнән рус теленә тәрҗемә итү.	
Бәйләнешле сөйләм үстерү	Туган телне камил белүнең зарурлыгы турында сыйныф алдында чыгыш ясау. Соңгы вакытта булган берәр вакыйга турында фикер алышу, диалогик һәм монологик сөйләм төзү. Яраткан берәр шагыйрь иҗатына кыскача күзәтү ясау. Бирелгән сюжет буенча хикәя язу. Берәр әхлакый темага анкета уздыру өчен, сораулар төзү. Татар һәм рус телләрендәге җөмләләрне бер телдән икенче телгә тәрҗемә итү күнегүләрен үтәү. IX сыйныфта өйрәнелгән кушма җөмлә синтаксисы буенча биремнәр кергән диктантлар язу. Төрле эш кәгазьләре (белдерү, гариза, ышаныч кәгазе һ.б.) үрнәкләрен язу. Иптәшеңнең язма эшен телдән яки язмача бәяләү.	16
Барлыгы	Шул исәптән 10 сәг. кабатлау	68

5-9 нчы сыйныфлар программасы укучыларда аралашу, лингвистик һәм этнокультура өлкәләренә караган компетенцияләрне формалаштыруны һәм үстерүне күзаллый.

Аралашу компетенциясен булдыру һәм үстерү

Аралашу компетенциясе ул – башкалар әйткәнне аңлау һәм үз фикереңне белдерү өчен тупланган белем, осталык, күнекмәләр җыелмасы; хәзерге татар әдәби теле нормаларына ия булу, сүз байлыгын, сөйләмнең грамматик ягын дөрес итеп үзләштерү; телдән һәм язма формада бәйләнешле сөйләм күнекмәләре булдыру.

Телдән аралашу.

Телдән аралашу төрләре: турыдан- туры һәм турыдан-туры булмаган, телдән һәм язма, диалогик һәм монологик сөйләм һәм аларның үзенчәлекләре.

Телдән аралашу өлкәләре: көнкүреш, иҗтимагый-мәдәни, фәнни, рәсми-эшлекле.

Сөйләм ситуациясе һәм аның төп берәмлекләре: телдән аралашуда катнашучылар һәм вакыйга; шәхси һәм шәхси булмаган, рәсми һәм рәсми булмаган, алдан әзерләнгән һәм алдан әзерләнмәгән аралашу.Уку яки класстан тыш эшләр вакытында сөйләм нормаларын үзләштерү.

Аралашу шартлары. Алдан билгеләнгән нәтиҗәгә ирешү-аралашу шартының уңышы.

Сөйләм эшчәнлеге.

Эшчәнлек буларак сөйләм. Сөйләм эшчәнлеге төрләре һәм аларның үзенчәлекләре.

У **к у:** Китап белән һәм башка чыганаклар белән эшләү культурасы, массакүләм мәгълүмат чаралары, Интернет, алар белән эшләү алымнары.Төрле уку төрләренә ия булу.

И ш е т е п а ң л а у: сөйлүченең коммуникатив максатларын аңлау, төрле текстларны тыңлап аңлау, текстның мәгънәле кисәкләрен һәм алар арасындагы бәйләнешне билгеләү.

С ө й л ә ү.

Сөйләү – эчке сөйләмнең тышкы сөйләмгә күчермәсе. Иҗтимагый-мәдәни, әхлакый-эстетик, иҗтимагый-көнкүреш, укыту һәм башка темалар турындагы сөйләмне аңлау. Диалогта катнашу.

Язу.

Тыңлаган яки укыган текстның эчтәлеген язма формада бирә белү. Төрле темаларга үз фикереңне яза белү. Сочинение, бәя бирү һәм рецензия язу.

Сөйләм эшчәнлеге буларак **текст.** Аның мәгънәви һәм композицион бөтенлеге. Текстның төп фикере, темасы. Сөйләмнең төрле функциональ төрләре: тасвирлау, хикәяләү, фикер йөртү. Текстны анализлау (темасын, төп фикерен, нинди стильгә каравын).

Т **е л н е ң ф у н к ц и о н а л ь т ө р л ә р е:** сөйләмә тел, функциональ стильләр һәм аларның жанрлары.

С ө й л ә м к у л ь т у р а с ы.

Сөйләм культурасы турында төшенчә һәм аның төп өлешләре.

Тематик планлаштыру
5 нче сыйныф

№	Бүлекләр	**Дәрес темасы, эчтәлек элементлары**
Башлангыч сыйныфта үткәннәрне кабатлау, хәтердә яңарту – 1 сәг.+(1б.с.ү.). Фонетика – 17 сәг.+(2 б.с.ү.)+1 к.э		
1	Кабатлау	Б.С.Ү. Дәреслек белән танышабыз.«Туган тел, тынычлык,дуслык» темасына әңгәмә.Лексикология.
2	Кабатлау	Башлангыч сыйныфларда исем, сыйфат, сан, алмашлык, фигыль буенча үткәннәрне кабатлау. Синтаксис буенча өйрәнгәннәрне кабатлау: сүзтезмә һәм җөмләҖөмләнең баш кисәкләре; җәенке һәм җыйнак җөмләләр; җөмләнең иярчен кисәкләреннән аергыч; җөмләнең тиңдәш кисәкләре.
3	Фонетика, орфоэпия	Фонетика һәм орфоэпия турында гомуми төшенчә.
4	Фонетика, орфоэпия	Сөйләм органнары. Авазларның ясалышы. Сөйләм аппараты.
5	Фонетика, орфоэпия	Татар телендә сузык һәм тартык авазлар
6	Фонетика, орфоэпия	Татар телендә сузык авазлар һәм аларның әйтелеше.
7	Фонетика, орфоэпия	Сингармонизм законы.
8	Фонетика, орфоэпия	Рәт гармониясе. Ирен гармониясе
9	Фонетика, орфоэпия	Фонетика буенча грамматик биремле диктант №1
10	Фонетика, орфоэпия	Хаталар өстендә эш. Тартык авазлар классификациясе.
11	Фонетика, орфоэпия	Тартык авазларның сөйләмдәге үзгәреше. Тартыклар чиратлашуы.

12	Фонетика, орфоэпия	Борын ассимиляциясе. Ирен ассимиляциясе
13	Фонетика, орфоэпия	Б.С.Ү. Әдәби текстның эчтәлеген сөйләү
14	Фонетика, орфоэпия	*[къ]* һәм *[к], [гъ]* һәм *[г]* тартык авазлары
15	Фонетика, орфоэпия	*[h]* һәм*[х]* тартык авазлары
16	Фонетика, орфоэпия	Б.С.Ү. Изложение язу №1 (120 нче күнегү)
17	Фонетика, орфоэпия	*[w]* һәм *[в]* тартык авазлары. [w] һәм [в] тартык авазларының кулланылышы
18	Фонетика, орфоэпия	*[н]* һәм *[ң]* тартык авазлары
19	Фонетика, орфоэпия	*[’]* (һәмзә) тартыгы
20	Фонетика, орфоэпия	Татар телендә иҗек. Сүзләрне юлдан-юлга күчерү
21	Фонетика, орфоэпия	Б.С.Ү.Текстка план төзү “Кечкенә тургайның сәяхәте” (143 нче күнегү)
22	Фонетика, орфоэпия	Сүз басымы. Интонация
	Графика, орфография - 6+(2 б.с.ү.)+1 к.э.	
23	Графика, орфография	Графика һәм орфография . Аваз һәм хәреф төшенчәләре. Татар алфавиты
24	Графика, орфография	Сузык аваз хәрефләре . *О, ө, е, э* хәрефләренең дөрес язылышы.
25	Графика, орфография	Икешәр аваз кушылмасын белдергән *е, ю, я,* хәрефләренең дөрес язылышы.
26	Графика, орфография	Тартык аваз хәрефләре . *ъ* һәм *ь* хәрефләренең дөрес язылышы.
27	Графика, орфография	*В, к, г* хәрефләре.
28	Графика, орфография	Сүзләрне кушып, сызыкча аша һәм аерып язу. Баш һәм юл хәрефләре . Фонетик анализ ясау
29	Графика, орфография	Б.С.Ү Картина буенча сочинение язу №1 “Харис Якупов “Канәфер чәчәге. Натюрморт”
30	Графика, орфография	Белемеңне тикшер. Фонетика, орфоэпия, графика, орфография буенча йомгаклау тесты.
31	Графика, орфография	Контроль диктант №2 “Батырлык”

Лексикология һәм фразеология – 14 сәг.+(6 б.с.ү.).
Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы – 1 сәг.

32	Лексикология һәм фразеология	Хаталар өстендә эш Лексикология. Лексика һәм лексикология турында төшенчә.
33	Лексикология	Сүзнең лексик мәгънәсе, аны аңлату юллары. Аңлатмалы сүзлекләр .

	һәм фразеология	
34	Лексикология һәм фразеология	Сүзләрне мәгънәләре, килеп чыгышыннан һәм кулланылышы ягыннан төркемләү.
35	Лексикология һәм фразеология	Б.с.ү. Тәрҗемә итү
36	Лексикология һәм фразеология	Бер һәм күп мәгънәле сүзләр
37	Лексикология һәм фразеология	Б.с.ү. Сүзлекләр белән эш
38	Лексикология һәм фразеология	Б.С.Ү. И.Шишкин «Имәнлек» картинасы буенча контроль сочинение
39	Лексикология һәм фразеология	Сүзләрнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре
40	Лексикология һәм фразеология	Синоним. Антоним. Омоним.
41	Лексикология һәм фразеология	Б.С.Ү "Ике ялкау" әкияте . Темага нигезләнеп хикәя язу
42	Лексикология һәм фразеология	Килеп чыгышы ягыннан татар теленең сүзлек составы .
43	Лексикология һәм фразеология	Гомумтөрки һәм алынма сүзләр. Татар сүзләренең төркемнәре
44	Лексикология һәм фразеология	Куллану өлкәсе буенча татар теленең сүзлек составы. Гомуми кулланылыштагы(гомумхалык)һәмкулланылышычикләнгән (диалекталь һәм һөнәрчелек сүзләре) сүзләр.
45	Лексикология һәм фразеология	Куллану активлыгы буенча сүзлек составы. искергән һәм тарихи сүзләрне аера белү. Искергән сүзләр турында төшенчә.
46	Лексикология һәм фразеология	Яңа сүзләр (неологизмнар)
47	Лексикология һәм фразеология	Сүзгә лексик анализ ясау. Тест
48	Лексикология һәм фразеология	Фразеологизмнар. Фразеологик әйтелмәләрне сөйләмдә куллану.
49	Лексикология һәм фразеология	Б.с.ү. Фразеологик әйтелмәләрне тәрҗемә итү
50	Лексикология һәм фразеология	Лексикология буенча контроль диктант №3
51	Лексикология һәм фразеология	Б.с.ү. Проект эше
52	Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы	Сүзнең тамыры һәм кушымчалар. Сүзнең мәгънәле кисәкләргә бүленеше.
Морфемика һәм сүз ясалышы – 10 сәг.+(4 б.с.ү.)+1 к.э. Кабатлау - 3 сәг.		
53	Морфемика һәм сүз ясалышы	Мөнәсәбәт белдерүче кушымчалар: модальлек һәм бәйләгеч кушымчалар.
54	Морфемика һәм сүз ясалышы	Модальлек кушымчалары .
55	Морфемика һәм сүз ясалышы	Б.с.ү. Контроль изложение «Сыерчык оялары»
56	Морфемика һәм сүз ясалышы	Исем, сан, сыйфат, фигыльләргә ялгана торган модальлек кушымчалары.
57	Морфемика һәм	Сүзнең нигезе.

	сүз ясалышы	
58	Морфемика һәм сүз ясалышы	Тамыр һәм ясалма нигезле сүзләр. Сүзләрне төзелеше буенча тикшерү
59	Морфемика һәм сүз ясалышы	Б.С.Ү. Сүз ясалышы буенча грамматик биремле диктант №4
60	Морфемика һәм сүз ясалышы	Хаталар өстендә эш. Б.С.Ү.Мәкаләне редакцияләү
61	Морфемика һәм сүз ясалышы	Сүз ясалу ысуллары. Ясагыч кушымчалар ялгау ысулы. Сүзгә кушымчалар ялгану тәртибе.
62	Морфемика һәм сүз ясалышы	Сүзләр кушылу ысулы: кушма сүзләр ясалу
63	Морфемика һәм сүз ясалышы	Парлы сүзләр ясалу
64	Морфемика һәм сүз ясалышы	Тезмә сүзләр ясалу.
65	Морфемика һәм сүз ясалышы	Сүзләрне кыскарту ысулы.
66	Морфемика һәм сүз ясалышы	Йомгаклау контроль эше (тест)
67	Морфемика һәм сүз ясалышы	Б.с.ү. Хаталар өстендә эш, телдән һәм язма рәвештә анализ ясау
68	Кабатлау	5 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау. Фонетика буенча белемнәрне системалаштыру
69	Кабатлау	Лексикология буенча белемнәрне системалаштыру
70	Кабатлау	Сүз төзелеше буенча белемнәрне системалаштыру.Йомгаклау

6 нчы сыйныф

№	**Бүлекләр**	**Дәрес темасы, эчтәлек элементлары**
5 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау 2 сәг.+(1 б.с.ү.). Морфология. Сүз төркемнәре турында гомуми мәгълүмат бирү 1 сәг+1кэ		
1	Кабатлау	Б.с.ү. Туган тел турында әңгәмә.Фонетика бүлеген кабатлау
2	Кабатлау	Сүзнең лексик мәгънәсе. Сүзлекләр
3	Кабатлау	Бәйләгеч һәм модаль кушымчалар, аларның сүзләргә ялгану тәртибе. Сүзләрнең төзелешен һәм ясалышын тикшерү
4	Морфология	Сүз төркемнәре турында гомуми мәгълүмат бирү
5	Кабатлау	Контроль диктант №1. 5нче сыйныф буенча.
	Исем 6 сәг. +(2 б.с.ү.).	
6	Исем	Исем. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.
7	Исем	Исемнәрнең берлек һәм күплек сан формалары
8	Исем	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Исемнәрнең тартым белән төрләнеше. Тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнеше
9	Исем	Алынма сүзләрдәге килеш һәм тартым кушымчалары. Исемнәрнең ясалышы.
10	Исем	Б.с.ү. Тәрҗемә итү күнегүләре
11	Исем	Исемнәргә морфологик анализ ясау

12	Исем	Исем сүз төркемен кабатлау.
13	Исем	Б.с.ү. Юл йөрү кагыйдәләре буенча диалог төзү.
	Сыйфат 5 сәг.+(3 б.с.ү.)	
14	Сыйфат	Сыйфат турында төшенчә. Сыйфатларның ясалышы.
15	Сыйфат	Сыйфат дәрәҗәләре. Асыл һәм нисби сыйфатлар.
16	Сыйфат	Б.с.ү. Асыл һәм нисби сыйфатлар кулланып хикәя төзү
17	Сыйфат	Сыйфатларның исемләшүе.
18	Сыйфат	Сыйфтларга морфологик анализ ясау.
19	Сыйфат	Б.с.ү. Әти-әниеңә хат язу.
20	Сыйфат	Сыйфат сүз төркемен кабатлау.
21	Сыйфат	Б.с.ү. Изложение №1
		Сан 8 сәг. +(2 б.с.ү.)
22	Сан	Сан турында төшенчә. Саннарның исемләшүе.
23	Сан	Саннарның ясалышы.
24	Сан	Б.с.ү. “Кибеттә” темасына диалог
25	Сан	Гарәп һәм рим цифрларының язылышы
26	Сан	Сан төркемчәләре. Микъдар саны.
27	Сан	Тәртип саны.Чама саны.
28	Сан	Бүлем саны. Җыю саны.
29	Сан	Б.с.ү. Сан темасы буенча грамматик биремле диктант №2
30	Сан	Саннарга морфологик анализ ясау
31	Сан	Сан сүз төркемен кабатлау.Тест
Рәвеш 8 сәг. +(2 б.с.ү.).		
32	Рәвеш	Рәвеш турында гомуми мәгълүмат. Рәвешләрнең лексик-грамматик мәгънәсе һәм морфологик үзенчәлекләре.Рәвеш дәрәҗәләре
33	Рәвеш	Рәвешләрнең ясалышы.
34	Рәвеш	Рәвешләрнең мәгънә төркемчәләре: саф рәвешләр.
35	Рәвеш	Охшату-чагыштыру рәвешләре.
36	Рәвеш	Күләм-чама рәвешләре.
37	Рәвеш	Б.с.ү. Хикәя язу. “Яхшылык эшләргә ашыгыгыз”.
38	Рәвеш	Урын рәвешләре. Вакыт рәвешләре.
39	Рәвеш	Сәбәп-максат рәвешләре.
40	Рәвеш	Рәвеш сүз төркемен кабатлау.
41	Рәвеш	Б.с.ү. Рәвеш темасы буенча грамматик биремле диктант №3
	Алмашлык 7 сәг. + (2 б.с.ү.).	
42	Алмашлык	Алмашлык турында төшенчә. Алмашлыкларның ясалышы.
43	Алмашлык	Зат алмашлыклары. Тартым алмашлыклары.
44	Алмашлык	Күрсәтү алмашлыклары.
45	Алмашлык	Б.с.ү. Контроль сочинение №1 «Дөньяда иң матур тел – ул минем туган телем» .
46	Алмашлык	Билгеләү алмашлыклары.
47	Алмашлык	Билгесезлек алмашлыклары.
48	Алмашлык	Юклык алмашлыклары.
49	Алмашлык	Алмашлык сүз төркемен кабатлау.Тест
50	Алмашлык	Б.с.ү. Хикәя “Кошлар – безнең дусларыбыз”.
	Фигыль 12 сәг.+(3 б.с.ү.)	
51	Фигыль	Фигыль турында төшенчә
52	Фигыль	Татар телендә фигыльнең нигезе (башлангыч формасы) турындагомуми мәгълүмат.
53	Фигыль	Фигыльнең барлык-юклык формалары.

54	Фигыль	Фигыльләрнең ясалышы
55	Фигыль	Затланышлы фигыльләр
56	Фигыль	Б.с.ү. Контроль изложение №2
57	Фигыль	Боерык фигыль, аның мәгънәләре, зат-сан белән төрләнеше.
58	Фигыль	Боерык фигыльнең дөрес интонация һәм басым белән кулланылышы.
59	Фигыль	Б.с.ү. “9 Май – Җиңү бәйрәме” Мәкалә язу
60	Фигыль	Хәзерге заман хикәя фигыль, аның мәгънәләре,формалары, зат-сан белән төрләнеше
61	Фигыль	Үткән заман хикәя фигыль, аның мәгънәләре, формалары, зат-сан белән төрләнеше.
62	Фигыль	Киләчәк заман хикәя фигыль, аның мәгънәләре, формалары, зат-сан беләнтөрләнеше
63	Фигыль	Шарт фигыль, аның мәгънәләре, формалары, зат-сан белән төрләнеше.
64	Фигыль	Б.с.ү. Фигыль сүз төркемен кабатлау белән бәйле сочинение №2. Юрий Ананьев."Фронт җыры”.
	Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау 4 сәг.+ 1 к.эш	
65	Фигыль	Фигыль сүз төркемен кабатлау.
66	Кабатлау	Исем, сыйфат, сан, рәвеш, алмашлык, затланышлы фигыльләр.
67	Кабатлау	Йомгаклау контроль эше (грамматик биремле диктант).№4
68	Кабатлау	Сүз төркемнәренең җөмләдә кулланылышы
69	Кабатлау	Морфологик анализ ясау.
70	Кабатлау	Кабатлау.Йомгаклау.

7 нче сыйныф

№	**Бүлекләр**	**Дәрес темасы, эчтәлек элементлары**
6 нчы сыйныфта үткәннәрне кабатлау – 4 сәг. Сүз төркемнәре. Фигыль – 24 сәг.+(9б.с.ү)+2 к.э.		
1	Кабатлау	Фонетика.
2	Кабатлау	Сингармонизм законы.
3	Кабатлау	Сүз төркемнәре.
4	Кабатлау	Исем, сан, алмашлык, рәвеш, затланышлы фигыльләр, сыйфат сүз төркемнәрен кабатлау.
5	Фигыль	Фигыль турында төшенчә.
6	Фигыль	Фигыльләрнең ясалышы.
7	Фигыль	Кереш контроль эше. Тест. 6нчы сыйныф буенча.
8	Фигыль	Б.с.ү. Тормыш-көнкүреш темасына диалог төзү
9	Фигыль	Затланышлы һәм затланышсыз фигыльләр.
10	Фигыль	Затланышлы фигыльләрне кабатлау
11	Фигыль	Затланышлы фигыльләрне кабатлау
12	Фигыль	Б.с.ү.Изложение язу. №1
13	Фигыль	Сыйфат фигыль, аның мәгънәсе.
14	Фигыль	Сыйфат фигыльнең заман формалары
15	Фигыль	Сыйфат фигыльнең исемләшүе.
16	Фигыль	Сыйфат фигыльләрнең сөйләмдә кулланылышы.
17	Фигыль	Б.с.ү. “Фигыль” темасы буенча грамматик биремле диктант №1

18	Фигыль	Б.с.ү. Мәктәптә узачак берәр чара турында белдерү язу
19	Фигыль	Хәл фигыль, аның мәгънәләре
20	Фигыль	Хәл фигыльнең формалары, сөйләмдә кулланылышы.
21	Фигыль	Б.с.ү. Сочинение №1
22	Фигыль	Исем фигыль, аның мәгънәсе
23	Фигыль	Исем фигыльнең формасы, сөйләмдә кулланылышы.
24	Фигыль	Исем фигыльнең исемгә күчү очраклары.
25	Фигыль	Б.с.ү. Яратып укыган әдәби әсәрнең төп герое турында сөйләү
26	Фигыль	Татар телендә фигыльләрнең төп формасы буларак сүзлекләрдә бирелүе.
27	Фигыль	Инфинитив, аның мәгънәсе
28	Фигыль	Инфинитивның формалары
29	Фигыль	Инфинитивның сөйләмдә дөрес кулланылышы һәм дөрес язылышы.
30	Фигыль	Контроль диктант №2
31	Фигыль	Татар телендә ярдәмче фигыльләрнең кулланылышы.
32	Фигыль	Кайбер мөстәкыйль мәгънәле фигыльләрнең ярдәмче фигыль буларак кулланылу очраклары.
33	Фигыль	Фигыльләргә морфологик анализ ясау
34	Фигыль	Фигыльләргә морфологик анализ ясау.
35	Фигыль	Б.с.ү. Текст эчтәлегенә туры китереп план төзү һәм аның буенча сөйләү
36	Фигыль	Ярдәмче фигыльләр
37	Фигыль	Фигыльләрнең ясалышы.
38	Фигыль	Б.с.ү. Текстның эчтәлеген орфоэпик нормаларны саклаган хәлдә сөйләү
39	Фигыль	Б.с.ү. Контроль изложение.№2
	Аваз иярртемнәре – 3 сәг.	
40	Аваз ияртемнәре	Аваз ияртемнәре турында төшенчә. Аларның ясалуы, морфологик-синтаксик үзенчәлекләре.
41	Аваз ияртемнәре	Аваз ияртемнәре нигезендә сүзләр ясалышы.
42	Аваз ияртемнәре	Аваз ияртемнәренә морфологик анализ ясау.
	Хәбәрлек сүзләр – 2 сәг.+(1б.с.ү.).	
43	Хәбәрлек сүзләр	Хәбәрлек сүзләр турында төшенчә.Татар телендә хәбәрлек сүзләрнең тоткан урыны.
44	Хәбәрлек сүзләр	Хәбәрлек сүзләрнең формалары һәм җөмләдә кулланылышы.
45	Хәбәрлек сүзләр	Б.с.ү. Фигыль төркемчәләрен кабатлау буенча грамматик биремле диктант №3
	Бәйлекләр – 3 сәг.	
46	Бәйлекләр	Бәйлекләр турында төшенчә. Аларның сөйләмдә кулланылу үзенчәлекләре.
47	Бәйлекләр	Бәйлекләрне төркемләү. Бәйлек сүзләр, аларның формалары, җөмләдә кулланылышы.
48	Бәйлекләр	Бәйлекләргә морфологик характеристика бирү. Бәйлек сүзләр.
	Теркәгечләр – 3 сәг.+(2б.с.ү.)	
49	Теркәгечләр	Теркәгечләр турында гомуми мәгълүмат бирү.Теркәгечләрне куллану үзенчәлекләре, аларның интонациягә бәйле булуы.

50	Теркәгечләр	Теркәгечләрне төркемләү.Татар һәм рус телләрендә теркәгечләрнең уртак яклары, җөмләдә кулланылышы.
51	Теркәгечләр	Теркәгечләрне морфологик яктан тикшерү.
52	Теркәгечләр	Б.с.ү. Рәсемгә карап хикәя төзү
53	Теркәгечләр	Б.с.ү. Бәйрәм белән котлау тексты язу
Кисәкчәләр – 3 сәг.		
54	Кисәкчәләр	Кисәкчәләр. Аларны мәгънәләре буенча төркемләү.
55	Кисәкчәләр	Татар телендә кисәкчәләрнең дөрес язылышы.
56	Кисәкчәләр	Кисәкчәләргә морфологик анализ ясау.
	Ымлыклар – 2 сәг.+(1б.с.ү.).	
57	Ымлыклар	Ымлыклар
58	Ымлыклар	Б.с.ү. Контроль сочинение.
59	Ымлыклар	Ымлыкларның ясалу үзенчәлекләре һәм сөйләмдә кулланылышы.
	Модаль сүзләр – 1 сәг. Морфологи буенча үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау – 7 сәг.+(2б.с.ү.)+1 к.э.	
60	Модаль сүзләр	Модаль сүзләр турында төшенчә. Аларның җөмләдә кулланылышы.
61	Кабатлау	Мөстәкыйль сүз төркемнәре
62	Кабатлау	Мөстәкыйль сүз төркемнәрен кабатлау. Тест
63	Кабатлау	Б.с.ү. Тәрҗемә итү
64	Кабатлау	Б.с.ү. Проект эше башкару
65	Кабатлау	Йомгаклау контроль эше (грамматик биремле диктант).№4
66	Кабатлау	Ярдәмче сүз төркемнәре.
67	Кабатлау	Ярдәмче сүз төркемнәре.Аларның җөмләдә кулланылышы
68	Кабатлау	Сүз төркемнәрен гомумиләштереп кабатлау
69	Кабатлау	Сүз төркемнәрен гомумиләштереп кабатлау
70	Кабатлау	Ел буена үткәннәрне кабатлау

8 нче сыйныф

№	Бүлекләр	Дәрес темасы, эчтәлек элементлары
5-7 нче сыйныфта өйрәнгәннәрне кабатлау - 4 сәг. Синтаксис. Сүз һәм җөмлә 1 сәг. Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзтезмә 5 сәг.+(1б.с.ү.). Җөмлә кисәкләре. Гади һәм кушма җөмлә 5 сәг.+(2б.с.ү.)		
1	Кабатлау	5-7 нче сыйныфта өйрәнгәннәрне кабатлау
2	Кабатлау	Сүз ясалышы, сүз төзелеше,
3	Кабатлау	Сүз төркемнәре, җөмләдә сүзләр тәртибен кабатлау, тәрҗемә күнегүләре эшләү.
4	Кабатлау	Сүзләргә фонетик, лексик, морфологик анализлар ясау.
5	Синтаксис. Сүз һәм җөмлә	Синтаксис. Гади җөмлә синтаксисы һәм пунктуация. Синтаксис буенча гомуми мәгълүмат. Телебезнең синтаксик һәм сөйләм берәмлекләре (сүз, сүзтезмә, җөмлә кисәкләре, җөмлә һәм текст) турында төшенчә.
6	Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзтезмә	Сүзләр бәйләнеше турында гомуми мәгълүмат.
7	Җөмләдә сүзләр	Тезүле бәйләнеш. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре. Аларны үзара теркәүче чаралар.

	бәйләнеше. Сүзтезмә	
8	Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзтезмә	Тиңдәш кисәкләр янында гомумиләштерүче сүзләр. Тиңдәш кисәкләр һәм гомумиләштерүче сүзләр янында тыныш билгеләре.
9	Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзтезмә	Ияртүле бәйләнешнең сөйләм оештырудагы роле.
10	Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзтезмә	Сүзтезмә турында гомуми төшенчә. Сүзтезмәдә ияртүче һәм ияргүче кисәкләр. Татар телендә сүзтезмәләрнең төрләре һәм үзенчәлекләре.Җөмләдә сүзләр бәйләнешен кабатлау.
11	Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзтезмә	Җөмлә кисәкләре турында гомуми мәгълүмат (башлангыч сыйныфларда үтелгәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү).
12	Җөмлә кисәкләре.	Җөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм аның белдерелүе, төрләре.
13	Җөмлә кисәкләре.	Диктант язу
14	Җөмлә кисәкләре.	Хәбәр һәм аның белдерелүе, төрләре. Ия белән хәбәрнең җөмләдәге урыны.
15	Җөмлә кисәкләре.	Ия белән хәбәр арасында сызык куелу очраклары.
16	Җөмлә кисәкләре.	Б.с.ү. Әдәби әсәр героена адресланган хат язу
17	Гади һәм кушма җөмлә	Гади һәм кушма җөмлә турында гомуми мәгълүмат.
18	Гади һәм кушма җөмлә	Б.с.ү. Тәрҗемә итү күнегүләре
Җөмләнең иярчен кисәкләре 12сәг.+(1б.с.ү.)+1 к.э.		
19	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Җөмләнең иярчен кисәкләре. Аергыч, аның белдерелүе һәм аерылмыш белән бәйләнеше.
20	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Тиңдәш һәм тиңдәш түгел аергычлар.
21	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Тәмамлык һәм аның белдерелүе.
22	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Туры һәм кыек тәмамлыклар.
23	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Хәлләр һәм аларның аерымлануы.
24	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Б.с.ү. Изложение язу
25	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Урын хәле.

26	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Вакыт хәле.
27	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Рәвеш хәле.
28	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Күләм хәле.
29	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Диктант (грамматик биремле)
30	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Сәбәп хәле.
31	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Максат хәле.
32	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Шарт хәле.
Җөмләнең иярчен кисәкләре 3сәг. Җөмләнең модаль кисәкләре 3 сәг. Грамматик анализ төрләре 4сәг.+(2б.с.ү.).Гади җөмләләрне төркемләү. Әйтү максаты ягыннан җөмлә төрләре 3сәг.+(1б.с.ү.). Раслау һәм инкяр җөмләләр 1 сәг. Җыйнак һәм җәенке җөмләләр 3сәг.		
33	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Кире хәл.
34	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Аныклагыч турында гомуми мәгълүмат. Аныклагычның аныкланмыш белән бәйләнеше.
35	Җөмләнең иярчен кисәкләре	Аныклагычларның аерымлануы һәм алар янында тыныш билгеләре.
36	Модаль кисәкләр	Модаль кисәкләр.Эндәшсүзләр, аларны куллану үзенчәлекләре.
37	Модаль кисәкләр	Эндәш сүзләрнең җөмләдәге урыны, алар янында тыныш билгеләре.
38	Модаль кисәкләр	Кереш сүзләр, аларны мәгънә ягыннан төркемләү. Кереш сүзләр янында тыныш билгеләре.
39	Грамматик анализ төрләре.	Грамматик анализ турында гомуми төшенчә (алдагы сыйныфларда өйрәнгәннәргә нигезләнү). Морфологик, синтаксик, морфологик-синтаксик, синтаксик-морфологик анализ төрләре.
40	Грамматик анализ төрләре.	Б.с.ү. Сочинение язу
41	Грамматик анализ төрләре.	Җөмләнең баш, иярчен һәм модаль кисәкләре.
42	Грамматик анализ төрләре.	Алар янында тыныш билгеләре.
43	Грамматик анализ төрләре.	Грамматик анализ төрләре.
44	Грамматик анализ төрләре.	Б.с.ү. Әдәби геройга характеристика язу
45	Гади җөмләләрне	Гади җөмләләрне төркемләү. Әйтү максаты ягыннан җөмлә төрләре: хикәя җөмлә, сорау җөмлә

	төркемләү	
46	Гади җөмләләрне төркемләү	Әйтү максаты ягыннан җөмлә төрләре: боеру җөмлә һәм тойгылы җөмләләр.
47	Гади җөмләләрне төркемләү	Әйтү максаты ягыннан төрле җөмләләр янында куела торган тыныш билгеләре.
48	Гади җөмләләрне төркемләү	Б.С.Ү.Диктант язу
49	Раслау һәм инкяр җөмлә	Раслау һәм инкяр җөмлә турында гомуми төшенчә. Инкяр җөмләләрне белдерүче чаралар.
50	Җыйнак һәм җәенке җөмләләр	Җыйнак һәм җәенке җөмләләр турында гомуми төшенчә
51	Җыйнак һәм җәенке җөмләләр	Башлангыч сыйныфларда үтелгәннәрне кабатлау
52	Җыйнак һәм җәенке җөмләләр	Башлангыч сыйныфларда үтелгәннәрне тирәнәйтү
Җыйнак һәм җәенке җөмләләр (1б.с.ү.). Ике составлы һәм бер составлы җөмләләр 3сәг.+(1б.с.ү.). Тулы һәм ким җөмләләр 2сәг. Җөмлә төрләрен кабатлау 3 сәг.(1б.с.ү.) 8 нче сыйныфта өйрәнгәннәрне кабатлау 6сәг.+1 к.э.		
53	Җыйнак һәм җәенке җөмләләр	Б.с.ү. Концертка яки театрга баргач алган тәэсирләр турында сөйләшү
54	Бер составлы җөмләләр	Бер составлы җөмлә төрләре һәм аларның үзенчәлекләре.
55	Бер составлы җөмләләр	Бер составлы исем җөмлә.
56	Бер составлы җөмләләр	Бер составлы фигыль җөмлә.
57	Бер составлы җөмләләр	Б.с.ү. Изложение
58	Тулы һәм ким җөмләләр	Тиешле җөмлә кисәгенең кулланылу-кулланылмавына карап, җөмлә төрләре: тулы һәм ким җөмләләр.
59	Тулы һәм ким җөмләләр	Аларны куллану үзенчәлекләре.
60	Җөмлә төрләрен кабатлау	Әйтү максаты ягыннан җөмлә төрләрен кабатлау
61	Җөмлә төрләрен кабатлау	Раслау һәм инкяр, җыйнак һәм җәенке җөмләләрне кабатлау
62	Җөмлә төрләрен кабатлау	Ике һәм бер составлы, тулы һәм ким җөмләләрне куллану үзенчәлекләре.
63	Җөмлә төрләрен кабатлау	Б.с.ү. Сочинение язу (укылган әдәби әсәр буенча)
64	Кабатлау	Гади җөмлә синтаксисы.
65	Кабатлау	Гади җөмләләрне төркемләү.
66	Кабатлау	Җөмләдә сүзләр бәйләнеше.

67	Кабатлау	Җөмләнең баш, иярчен, модаль, тиңдәш һәм аерымланган кисәкләре.
68	Кабатлау	Алар янында тыныш билгеләре.
69	Кабатлау	Контроль диктант
70	Кабатлау	Хаталар өстендә эш.Грамматик анализ төрләре. Кабатлау. Йомгаклау

9 нчы сыйныф

Дәрес №	Бүлекләр	Дәрес темасы, эчтәлек элементлары
Гади җөмлә синтаксисын кабатлау - 4сәг.+(2 б.с.ү.).		
1	Гади җөмлә синтаксисын кабатлау	Бсү. “Туган телем!”Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен, осталыкларын тикшерү.
2	Гади җөмлә синтаксисын кабатлау	8нче сыйныфта өйрәнгән сүзләр бәйләнешен кабатлау.Сүзләр арасындагы тезүле һәм иярүле бәйләнешләрне таный һәм куллана белү.
3	Гади җөмлә синтаксисын кабатлау	Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен кабатлау. Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен таный һәм аера белү.
4	Гади җөмлә синтаксисын кабатлау	8нче сыйныфта өйрәнгән гади һәм кушма җөмлә төрләрен кабатлау.Гади җөмләнең төрле төрләрен таный һәм куллана белү.
5	Гади җөмлә синтаксисын кабатлау	8нче сыйныфта өйрәнгән гади җөмлә синтаксисын кабатлау.
6	Гади җөмлә синтаксисын кабатлау	Б.с.ү. Гади җөмлә синтаксисы буенча грамматик биремле диктант язу
	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация 18 сәг.+(5 б.с.ү)+ 1к.э.	
7	Кушма җөмлә синтаксисы һәм	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация. Кушма җөмлә турында төшенчә. Кушма җөмләне аера һәм куллана белү.
8	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Кушма җөмлә турында төшенчә. Кушма җөмләне аера һәм куллана белү.
9	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Тезмә кушма җөмләләр.Теркәгечсез тезмә кушма җөмләләр. Теркәгечсез тезмә кушма җөмләләрне аера һәм куллана белү.
10	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Теркәгечле тезмә кушма җөмлә. Теркәгечле тезмә кушма җөмләләрне аера һәм куллана белү. Күп тезмәле кушма җөмлә. Күп тезмәле кушма җөмләне

11	Кушма җөмлә синтаксисы һәм	БСҮ.Сочинение.”Көзге өмәдә”. Гади җөмлә синтаксисын кабатлау.Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен тикшерү.
12	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Иярченле кушма җөмләләр. Иярченле кушма җөмлә турында төшенчә. Иярченле кушма җөмләне аера һәм куллана белү.
13	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Синтетик һәманалитик иярченҗөмләләрнең үзенчәлекләре,аларның синонимлыгы. Синтетик һәм аналитик иярчен җөмләне аера һәм куллана белү.
14	Кушма җөмлә синтаксисы һәм	Иярченле кушма җөмләдә тыныш билгеләре. Иярченле кушма җөмләдә тыныш билгеләрен куя белү.
15	Кушма җөмлә	Тезмә кушма җөмләләр буенча тест.Тема буенча
16	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Хаталар өстендә эш.Мөнәсәбәтле сүзләрнең һәм ияртүче теркәгечләрнең үзенчәлекләре. Мөнәсәбәтле сүзләрнең һәм ияртүче теркәгечләрне аера һәм куллана белү.
17.	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Иярчен җөмләнең мәгънә ягыннан төрләре.Иярчен ия һәм иярчен хәбәр җөмләләр. Иярчен ия һәм иярчен хәбәр җөмләләрне аера һәм куллана белү.
18	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	БСҮ.Яраткан шагыйрь иҗатына кыскача күзәтү ясау.Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен тикшерү.
19	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Иярчен тәмамлык җөмлә. Иярчен тәмамлык җөмләләрне аера һәм куллана белү.
20	Кушма җөмлә	Иярчен хәл җөмлә.
21	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	БСҮ.Соңгы вакытта булган бер вакыйга турында фикер алышу.
22	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Иярчен вакыт җөмлә. Иярчен вакыт җөмләләрне аера һәм куллана белү.
23	Кушма җөмлә	Иярчен урын җөмлә. Иярчен урын җөмләләрне аера һәм
24	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	БСҮ.Изложение (контроль). Иярчен ия,хәбәр,тәмамлык,аергыч,вакыт һәм урын җөмләләрне дөрес куллана белүләрен тикшерү.
25	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Иярчен урын җөмлә. Иярчен урын җөмләләрне аера һәм куллана белү.
26	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Иярчен күләм җөмлә. Иярчен күләм җөмләләрне аера һәм куллана белү.
27	Кушма җөмлә	Иярчен сәбәп җөмлә. Иярчен сәбәп җөмләләрне аера һәм
28	Кушма җөмлә синтаксисы һәм	БСҮ.Проект эше. Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен тикшерү.

29	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Контроль диктант. Иярчен вакыт,урын,рәвеш,күләм һәм сәбәп җөмләләрне кабатлау.Орфографик дөрес язуларын тикшерү.
30	Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация	Хаталар өстендә эш. Иярчен максат җөмлә. Иярчен максат җөмләләрне аера һәм куллана белү.
Кушма җөмлә синтаксисы һәм пунктуация - 2 сәг. Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау – 6 сәг.(3 б.с.ү.). Текст синтаксисы – 4- сәг.(2 б.с.ү.). Стилистика һәм сөйләм культурасы- 5 сәг.		
31	Кушма җөмлә синтаксисы һәм	Иярчен шарт җөмлә. Иярчен шарт җөмләләрне аера һәм куллана белү.
32	Кушма җөмлә синтаксисы һәм	Иярчен кире җөмлә. Иярчен кире җөмләләрне аера һәм куллана белү.
33	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләре.Кушма җөмләләрне таный,куллана һәм аларга анализ ясый белү.
34	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен	БСҮ.Бирелгән сюжет буенча хикәя язу. Кушма җөмлә синтаксисын кабатлау. Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен
35	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	Кушма җөмлә төрләрен кабатлау. Кушма җөмләләрне таный,куллана белү.
36	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	Кушма җөмләләргә синтаксик анализ ясау. Кушма җөмләләргә синтаксик анализ ясый белү.
37	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау.Кушма җөмләләрне таный,куллана һәм аларга анализ ясый белү.
38	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлауга күнегүләр эшләү.Кушма җөмләләрне таный,куллана һәм аларга анализ ясый белү.
39	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	БСҮ.Тәрҗемә итү күнегүләре эшләү. Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен тикшерү.
40	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау. Кушма җөмләләрне таный,куллана һәм аларга анализ ясый белү.
41	Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлау	Б.с.ү. Кушма җөмлә төрләрен һәм тыныш билгеләрен кабатлауга грамматик биремле диктант. Кушма җөмләләрне таный,куллана һәм аларга анализ ясый белү.
42	Текст синтаксисы	Хаталар өстендә эш.Текст синтаксисы.Текст турында төшенчә.Текст төрләрен аера һәм куллана белү.
43	Текст синтаксисы	БСҮ.”Туган як табигате”дигән темага контроль сочинение. Сөйләм һәм язма фикерләү күнекмәләрен тикшерү

44	Текст синтаксисы	Туры һәм кыек сөйләм. Туры һәм кыек сөйләмне аера һәм таный белү.
45	Текст синтаксисы	Туры сөйләм төрләре.Туры сөйләм төрләрен аера һәм куллана белү.
46	Текст синтаксисы	Туры сөйләм янында тыныш билгеләре. Туры сөйләм янындагы тыныш билгеләрен аера һәм куллана белү.
47	Текст синтаксисы	БСҮ.”Текст синтаксисы”темасы буенча тест. Тема буенча белемнәрен тикшерү.
48	Стилистика һәм сөйләм культурасы	Хаталарөстендәэш. Стилистика һәм сөйләм культурасы.Сөйләм стильләре турында төшенчә.Сөйләмә,язма һәм матур әдәбият стильләрен аера һәм куллана белү.
49	Стилистика һәм сөйләм культурасы	Сөйләмә стиль. Сөйләмә стильне аера һәм куллана белү..
50	Стилистика һәм сөйләм культурасы	Шәхси хатлар.Хат стилен аера һәм куллана белү.
51	Стилистика һәм сөйләм культурасы	Язма сөйләм стильләре. Фәнни стиль. Фәнни стильне аера һәм куллана белү.
52	Стилистика һәм сөйләм культурасы	Рәсми стиль. Белешмә,аңлатма язуы.Рәсми стильне аера һәм куллана белү.
Стилистика һәм сөйләм культурасы – 5 сәг.+(3 б.с.ү.)		
53	Стилистика һәм сөйләм культурасы	Рәсми стиль. Ышанычнамә,белдерү.Автобиография,характеристика. Рәсми
54	Стилистика һәм сөйләм культурасы	Рәсми стиль. Рәсми стильне аера һәм куллана белү.
55	Стилистика һәм сөйләм культурасы	БСҮ.Изложение язу. Стилистика һәм сөйләм культурасы буенча
56	Стилистика һәм сөйләм	Публицистик стиль. Мәкалә,интервью,
57	Стилистика һәм сөйләм	Матур әдәбият стиле. Матур әдәбият стилен аера һәм
58	Стилистика һәм сөйләм культурасы	БСҮ.Эш кәгазьләре үрнәкләрен язу. Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен тикшерү.
59	Стилистика һәм сөйләм	Сөйләм культурасы. Калькалар. Сөйләм культурасын
60	Стилистика һәм сөйләм	БСҮ.Хикәя төзү.Стилистика һәм сөйләм культурасын
5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау - 6сәг.+(1 б.с.ү.) +1 к.э.		
61	Кабатлау	5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау.Фонетик закончалыкларны таный һәм куллана белү.
62	Кабатлау	5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау.Лексик закончалыкларны таный һәм куллана белү.
63	Кабатлау	БСҮ.Тәрҗемә итү күнегүләре эшләү.5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау. Сөйләм һәм фикерләү күнекмәләрен тикшерү.

64	Кабатлау	5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау.Морфологик закончалыкларны таный һәм куллана белү.
65	Кабатлау	Контроль диктант.Орфографик ,пунктуацион ,стилистик дөрес язуларын тикшерү.
66	Кабатлау	5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау.Морфологик һәм синтаксик закончалыкларны таный
67	Кабатлау	5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау.Синтаксик закончалыкларны таный һәм куллана белү.
68	Кабатлау	5-9нчы сыйныфларда өйрәнгәннәрне гомумиләштереп кабатлау.